

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM FAKÜLTESİ

YABANCI DİLLER EĞİTİMİ BÖLÜMÜ

ALMAN DİLİ EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

(Uluslararası)

IV. DİL, YAZIN VE DEYİŞBİLİM SEMPOZYUMU

BİLDİRİLERİ

ÇANAKKALE 17-19 HAZİRAN 2005

Yayına Hazırlayanlar

**Prof. Dr. Ali Osman Öztürk
Yrd. Doç. Dr. Nevide Akpınar-Dellal
Arş. Gör. Umut Balcı**

DİLBİLGİSİ VE STİLİSTİK

Yrd. Doç. Dr.Recep AKAY²²⁹

ZUSAMMENFASSUNG

Grammatik und Style

Jede Sprache hat ihre eigenen Quellen. Die eine Quelle einer Sprache ist die Grammatik und die andere Wortschatz. Der Wortschatz ist ein sehr wichtiger Schatzkammer, in dem man anhand dieses Depot Saetze bilden kann.

Zugleich ist die Grammatik nur ein Gesetzkammer, dass nur hilft, ob man die Saetze formulaer richtig bildet.

Sogleich wird eine Sprache erlebt, in dem es benutzt wird. Deswegen ist der Benutzer einer Sprache von den Wörtern, die er verwendet und von dem Satz verantwortlich. Genauso muss er auch wissen, was er anhand der Wörter dem Rezipient zuerlaetern beabsichtigt.

Ein Wörterbuch gibt nur die Bedeutung des Wortes. Aber die Grammatik gibt den Hinweis darauf, ob die Wörter richtig konstruiert sind und die Meinung mit der Absicht stimmt. Nur das ist es nicht. Ein Benutzer eines Wortschatzes ist der Direktor der Kommunikation. Obwohl aber die Kommunikation nur dann stattfindet, wenn die Bedeutung eines Wortes in der selben Meinung an dem Rezipient verstanden wird. Die Bedeutung kann nur einen Begriff erweisen. Aber ein Begriff kann in anderer Beziehung seinen Inhalt ergeben. Der Kontext gibt die Beziehung des Ausdruckes hervor. So ergibt es den Sinn, wenn es benutzt wird.

Was braucht man, damit man beim Denken schreiben kann?

Man braucht die Bedeutung des Wortes zu wissen. Somit braucht man ein Wörterbuch. Für eine Satzbildung braucht man die Regeln zu wissen. So braucht man die Grammatik zu lernen.

Um die Wirkung einer Erkläerung zu deuten, braucht man den Style zu wissen. Anhand dieses Themas wird erprobt die Beziehungen zwischen Grammatik und Style zu erklären.

Her dilin beslendiği iki büyük kaynak vardır. Dilbilgisi ve kelime dağarcığı. Kelime hazinesi gerçekten büyük bir hazinedir ve kullanmak istediğimiz cümleleri bu hazinenin yardımı ile yaparız. Dilbilgisi ise kurallar bütünüdür; cümleleri nasıl yapacağımızı düzenler.

Diğer yandan her dil kullanıldığı sürece değer kazanır ve yaşar. Bu yüzden kullanıcı veya konuşucu sözcük ve tümcelerle karşısındakine ne anlatmak istediğini bilmek zorundadır. Aynı zamanda okuyucu ve dinleyici partnerinin ne söylemek veya anlatmak istediğini bilmelidir.

²²⁹ Sakarya Üniversitesi.

Sözlük,sözcüklerin anlamlarını verir; dilbilgisi ise sözcük birleşmenin doğruluğunu ve anlamını açıklar. Ama hepsi bu kadar basit değil. Kullanıcı çok daha farklıdır. Anlam sadece bir kavramı anlatmaktan başka işe yaramaz, kavram ise, bir ilişkilendirme ile açıklık kazanır.

Kontex (bağlam, içerik) ve durum bir ifadenin etkileşimini ve anlatımı verir. Sadece kullanımda tam kavram ortaya çıkar.

İyi ve düşünerek yazabilmemiz için nelere ihtiyaç vardır?

Sözcüklerin anlamı bilinmelidir. Bunun için bir sözlüğe ihtiyaç vardır.

Tümcenin yapılabilmesi için kurallar bilinmelidir. Bunun için dilbilgisi kurallarına ihtiyaç vardır.

İfadelerin etkileri bilinmelidir. Bunun için de stilistiğe ihtiyaç vardır.

Bu yüzden anlatıcı veya yazıcı kurallar ve özgürlükler arasında gider gelir. Kuralların kaynağı ise dilbilgisidir. Kurallar bir dilde neyin doğru olduğunu gösterir. Dilbilgisi de neyin yanlış neyin doğru olduğunu gösterir. Dilbilgisi kurallarına uymayan yanlış tümcelerdir ve anlaşılabilir.

Özgürlüğün kaynağı ise stilistiktir. Sonsuz sayıda doğru tümceler kurulabilir ama bunlar belirli bir amaç için kullanılır. Bu yüzden stilistikde neyin ölçülü, neyin ölçsüzlük olduğu söz konusudur. Yazarken bir çok imkanlarımız vardır. Yani, bir kavramı değişik ve çeşitli tümcelerle ifade edebiliriz.

Örneğin; "yüz" sözcüğüne değişik anlamlar yükleyebiliriz.

Yüzünün parlaklığına bak

Yüzüne bak.

Pis suratına bak

Suratına bakabilir misin?

Tümceler aynı şeyleri anlatmalarına rağmen, anlamları farklıdır. Her tümcenin farklı etkileri ve değerlendirmeleri vardır. Kullanıcı, okuyucuların nasıl tepki göstereceğini sözcükleri seçerken düşünmelidir. Etkinin nasıl olacağını ve çeşitliliği stilistik artırır; soğuk ve nesnel veya hareketli tasvir dolu ve duygusal, resmi veya serbest; modern veya eski; açık veya karışık; kapsamlı veya serbest; düzenli veya düzensiz. Stilistik,bunların hangi gruba ait olduğunu gösterir. Bunlar Standart dil, Konuşulan dil, Edebiyat dili, Ağız, Lehçe, Yazı dili, İş dili, Bürokrasi dili ve Gençlik dilidir.

Kim hatasız yazmak isterse önce kuralları ve normları tanımalıdır, ama uymak zorunda değildir. Bu yüzden karşınızdakinin hangi tür ifade tarzlarını ve sözcükleri tanıdığını, kullanımını bildiği önemlidir. Bu yüzden karşınızdakinin bildiği sözcüklerden kaçınılmalıdır. Örneğin; uzmanlık alanı ile ilgili sözcükler, ağız sözcükleri, kısaltmalar vb.

Bazı yabancı sözcükler herkes tarafından bilinmeyebilir, bu yüzden sizin duymadığınız, yazarken ve okurken zorlandığınız sözcükleri kullanmak gereksizdir. Karşınızdakinin ne bildiğini de hesaba katmalısınız. Örneğin Bana

“lütfen, bana havluyu verir misin? “ soru tümcesini anlayıp yerine getirebilmesi için, hangi havlu olduğunun, nerede asılı olduğunu bilmek zorunluluğu vardır.

2. Karşınızdakini dikkate almazsanız, o da sizi ciddiye almaz.

1. Yazım açık ve net olmalıdır. Anlam çeşitliliğinden kaçınılmalıdır.

Çok karmaşık tümceler yazarken hem kişiyi hem de okuyucuyu çözümlenmede zor durumda bırakabilir. Konuşurken basit cümle tiplerini kullanın. Bu yüzden konuştuğumuz gibi yazın, ama diğer taraftan, konuşucu dilinin kendine özgü düzensizliğindeki gibi de yazılmamalıdır.

Uygun kullanılan sözcükler yanlış anlamalara yol açmazlar. Anlaşılır yazılmalıdır.

Örneğin; sandalyeleri donadık yerine, sandalyeleri polsterlerle kaplanmalıdır.

-Öküz gibi güçlü yerine, çok kuvvetli bir adam.

Çok anlamlılıklar yanlış anlaşılmanın başında gelir. Yazarken çoğu kez bunlara dikkat etmeyiz, çünkü ne anlamda istediğimizin, anlaşıldığını zannederiz.

Örneğin, Sayın bay Yılmaz,

Oğlum yarın okula gelemeyecek. Bahçenin sürülmesi gerek.

Saygılarımla Ahmet Akın

İyi bir düzenleme yapılmalıdır. Konular anlamına göre sıralanmalıdır.

Yazılmalıdır ama o kadar da açık yazılmaması gerekir. Konuşmak ve yazmak demek, karşınızdakinin ne anlatmak istediğimizi anlaması demektir. Siz karşınızdakine bir nesneyi, bir yere koymasını isterseniz; örneğin “kırmızı topu sol köşeye koy” tümcesinde bazı unsurlar söylenmeyebilir.

Net yazılmalıdır ama o kadar da açık yazılmaması gerekir.

Net konuşmak ve yazmak demek karşınızdakinin ne anlatmak istediğimizi anlaması gerekir. Başka bir örnek; siz birisine saat 5’te gel derseniz, bu onun için gayet normal bir ifadedir. Ama, siz ona saat 17:03 ve 10 saniye geçe gel derseniz, siz karşınızdakini şaşırtırsınız. Nettik, karşınızdakinin anlayabileceği bir şekilde olmalıdır.

Anlatım kısa olmalıdır:

Tümcelerdeki gereksiz çok şeyler atılabilir. Bu tür tümceler anlam kargaşasına yol açar. Tümceler sık sık tekrar edilmemelidir. Örneğin; ilaç akşam yemeğinden önce ve sonra alınmalıdır yerine, ilaç akşam yemeğinden önce ve akşam yemeğinden sonra alınmalıdır, dersanız gereksiz yere tümceyi uzatmış olursunuz. Başka bir örnekte ise, ayakkabıların hepsi yüzde yüz satıldı yerine ayakkabıların hepsi satıldı diyebilirsiniz.

Ayrıca gereksiz sözcükleri kullanmaktan kaçınılmalıdır.

-Kızım bir üşütmenin kurbanı oldu.

Yerine;

-Kızım üşüttü diyebilirsiniz.

Kullandığınız sözcükler ifadenizi anlaşılır kılmalıdır. Aşırılık karşınızdakinin dikkatini sizden kaçırmamasına neden olur.

Dilbilgisi açısından diğer önemli bir konu da dilbilgisi ve kavramdır. Bu konunun ilk defa 1660 yılında Port Royal gramercileri olarak bilinen Antoine Orniauld ve Claude Lancelot tarafından önemli bulunmuştur. Onlara göre dilbilgisi sadece kuralları tam kullanarak konuşmaktan öte, kuralların nasıl oluştuğunun sebeplerini ortaya çıkarmak ve bilimsel olarak incelemektir (bk. İra. 1967. s. 34).

Dilbilgisi insanların alışkanlıkları dışında bir düşüncenin ürünüdür. Bu düşünce bize iki problem ile ilgilenmemize sebep olmuştur.

Bilimsel teoriler

Didaktik problemler.

Birincisinde daha çok dillerin ortaya çıkış nedenleri ve ayrılıkları, akrabalıkları incelenmiştir. İkincisinde ise dilbilgisinin öğretilmesi alanında olmuştur. Burada kast edilen daha çok yabancı dil öğretimi ve eğitimi alanında olmuştur.

Diğer yandan kognitif gelişmeyi incelediğimizde iki kriter öne çıkar: Sosyal ve mantıksal ilişkiler. Bu iki olgu toplumların düşüncelerinin gelişmesinde büyük rol oynamıştır. Sosyal alanda olan gelişmelerde daha çok, Mitler ve ritual hareketler önem kazanmıştır.

Mantıksal gelişmelerde ise olaylar karşısındaki neden sonuç ilişkisi incelenmesi sonucu ortaya çıkmıştır.

Özellikle insan kültürünün gelişmesinde etkili olan sosyal kriterler, insanın içinde yaşadığı dünya ve davranışlar, düşünce biçimi ile bağlantılıdır. Ahlaksal ve bilişsel alanlar birbirini destekler ve bağlar. Kısaca, sizin yaşadığınız dünyayı rahatsız edecek durum oluşmaz.

Diğer yanda modern dünyanın etkili kriterlerine baktığımızda mantıksal bağıntıların önemli olduğu görülür. Sonuçlar ise, sosyal ve ahlaksal niteliğe ayırt edilerek analiz edilir. Bilgi veya teşhis belirli bir kültür yapısına, belirli bir ideolojiye göre değil, kuralların ortaya koyduğu sonuç itibarıyla değerlendirilmektedir. Dilbilgisinde de bu düşünce rol oynamıştır. Dilin gelişimi özellikle dilbilgisi alanında sosyal yapıdan çok, dilin mantıksal yapısı ve insan düşüncesinin gelişimine göre olmuştur.

Konuşmak sadece dilin kullanımını bilmek olmamalı, bunun yanında, kuralların nasıl işlediğinin de bilinmesi gerekir. Port-Royal dilbilimcileri kompetenz kavramını, bir dili konuşmak olarak açıklamışlardır ve iki özelliği vurgularlar "bilimsellik" (kuralları ortaya çıkararak sebeplerini bulmak) ve alışkanlık üzere. Bu kavram bağıntılarının tarihsel yönüne baktığımızda, sarayda konuşulan kavramların daha sonra da halk tarafından konuşulduğu ve bunun böylece alışkanlık halini aldığı ve gelenek haline geldiği gözlenmiştir. Bu bilimsellikten uzaktır ve daha çok kelimelerin anlamları üzerine yapılmıştır.

Avrupa'daki halk dillerinin yazı ve edebiyat dilinde önemli yer tutması, dilin kurallarının keşif edilerek yazıya aktarılması sonucu olmuştur. Bütün bunlar yapılırken dile sadece araç olarak bakılmamış, yapısı ve sistemi de dikkatle göz önünde bulundurulmuştur.

Humboldt'a göre dünyayı en ince ayrıntılarla çözebilmemiz ve anlayabilmemiz için dili araç olarak kullanmalıyız. Bu da insanların halk dillerinin hızlı gelişmesini sağlamış ve özellikle Latince'nin yazı alanındaki hakimiyetini sona erdirmiştir.

Acaba, şunu sorabilir miyiz? Dilbilgisi insanları değiştiriyor mu? İnsanlar kendi dillerini yüksek dil olarak kullandıklarında nasıl bir değişikliğe uğruyorlar? Örneğin; bizlerin yazı dilinin değişmesi, bizlerle ne gibi değişiklikler yapmıştır? Halkın dili olan Türkçe'nin yüksek Türkçe olması toplumda nasıl bir duygu uyandırmıştır? Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz ki olumlu olmuştur. Yapısını bilmediğimiz bir dili insanlara, özellikle geniş halk kitlelerine öğretemezsiniz. Toplumun yazınsal olarak geri bırakırsınız. Toplumda diğer kültürleri etkileyecek ve yön verecek değerler yaratmakta zorlanırsınız.*

O zaman halkın dili, ikinci sınıf bir dil olur. Halk dilini konuşan, halkın konuştuğu dili öğrenir. Bu dil eğitim içinde kullanılırsa o zaman anlam kazanır. Bu şekilde, kendi dilinin kurallarını da öğrenmiş olur. Humboldt'a göre ise, dil yöneten ve eğitici bir unsur olarak yer alır.

Dilin etkileyici olması, dilin tabiatından kaynaklanan nesnelere adlandırılması, yönetici olması, kişi ile diğer grupları birleştirerek yeni ufuklar açması, düşüncüyü ve kavram yeteneğini geliştirmesi dilin en büyük özelliğidir. Ona göre dil, sadece insanlara özgü bir olgudur ve dilin kaynağı insandır, insan dilin yardımıyla ilişkilerine etki eder.

Diğer önemli bir unsur ise, dilin evrenselleşmesi, bölünmesi ve kendine ait olmayı ortaya çıkarmasıdır. İnsanlara kendi dilinde bilim, inanç, felsefe öğretirseniz ve bunları çok çabuk benimser. Yabancı bir dille bunu yaptığınızda, bu tür kavramların içi sürekli boş kalır. Örneğin Latince; Avrupa'da yüzyıllarca Latince anlatılan din, daha sonra diğer dillerin gelişmesi ile önemini kaybetmiştir.

Ayrıca kişinin kendini ispat edebilmesi için de dilin etkileyici ve yöneten unsurlarından yararlanırız. Dilbilgisinin en önemli özelliği, konuştuğumuzda ne yaptığımızı bilmemizdir.

Port-Royal okulunda, özellikle konuşurken ne yapıyoruz sorusuna yanıt aranmıştır. Bu soru şöyle de anlaşılabilir mi acaba?

Sözü edilen gerçekte bir hedefe yönelen bir içeriği olan bireyin konuşması mı yoksa olayın antropolojik yönü olan sorular mı? Özellikle sözcük çeşitleri üzerine yapılan tartışmalarla yanıt aranmaya çalışılmıştır. Sözcük çeşitleri konusunda Antik çağda ve 19. Yüzyılda Avrupa'da araştırmalar yapılmıştır. Okullaşma oranının artması ve okullarda dilbilgisi derslerinin yapılması ile birlikte bu çalışmalar önem kazanmıştır.

Konuşurken ne yapıyoruz? Bizler konuşurken nesnelere olaylara göre hareket ediyoruz, yani, bir şeyi dile getiriyoruz. Bunu sadece bir tek dili kullanarak yapıyoruz. Konuşurken nesnelere ve diğer parçaları birbirine bağlıyoruz. Ama, aynı zaman da ideal olanı karşı tarafa gönderiyoruz. Konuşurken birbirine bağlanan bir süreçle karşı tarafa sürekli aktarma yapıyoruz, bunu da dilin yardımıyla yapıyoruz. Bu şekilde hem kendi varlığımızdan hem de karşı tarafın varlığından haberdar oluyoruz ve bu şekilde dil bizi yöneterek karşı tarafa aktarımı gerçekleştiriyoruz. Bu şekilde dilbilgisi bize hangi sözcük çeşitlerinin kullanılacağını, ne çeşit dilsel bağlantılara ihtiyaç olduğunu ve nasıl sıralanması gerektiği konusunda yardımcı olur. Tabii orada dilin genel özellikleri de önem kazanır. Özellikle, dilin anlamsal ve fonetik alanları.

Diğer yandan bizler konuşurken dilin açıklama ve içerik yönünün hep ön planda tutarız. Humboldt bunu dilde değişmeyen ikicilik olarak açıklar. "Bütün konuşmalar hitap ve yanıt verme üzerine kuruludur. Bu ikicilik anlaşılmanın adılında münakaşa farklılıklarını ortaya çıkarır" (E.Benveniste, 1974, s. 281). Dilbilgisi bir konuşmanın aktarımıdır.

Dilbilgisinin aktarımı, kişilerin çevreyi tanımlarının yorumlamalarının bir yansımasını bilinçli bir şekilde anlamaları sayesinde daha kolay olur.

Yazın dilinin önemli hale gelmesinde ideal konuşmayı günlük yaşamımızda aramanın yanı sıra nesnelcilik kavramını da geliştirmiştir.

Buda dilbilgisini konuşurken gösterilen aktarma çabalarının bir sonucu diyebiliriz. Örneğin, dil elementlerini doğru yerleştirmek veya aktarmak.

Dilbilgisi, özellikle dillerin ayrıntılarının ortaya çıkmasında önemli rol oynar. Diğer taraftan bizler konuşurken eylemin aktarım ve iletişimi, konuşmanın vuku bulmasının aktarımı olarak görürüz. Bu aktarma eylemine, Humboldt "oturtmak" kavramını kullanmaktadır. Bunu üçe ayırır: 1. Şimdi burada, konuşanın içinde bulunduğu zaman ve mekan kavramı. Aktarılan konuma bu iki kavram göz önünde bulundurularak arka arkaya hiyerarşik bir düzen içinde yapılır.

Her üç konumda da dilin aktarım dinamikleri ortaya çıkar. İlk önce gösterge alanı açılır ve konu sembolize edilir. Konuşmanın sağlıklı bir şekilde yürümesi için diğer olayların karşılaştırılmasına gerek vardır.

Yani, konuşma kendini konuşma dünyasının içinde bulur ve şimdi burada ve ben kavramlarının içine kendini hapseder. Bühler buna "konuşanın tümçenin içinden konuşma durumundan kurtarılması" dan bahsetmektedir (Bühler 1965, s, 73). Burada sadece karşıdaki kişinin kullandığı tümce yapılarının ve sözcük bilgisine dikkat edilmez, ayrıca konuşucunun antropolojik yapısı, tümceyi kullanma kapasitesi, konuşurken oynadığı roller de önemli yer tutar.

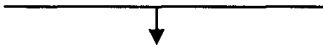
Diğer yandan, bizler konuşurken göstergelerle karar veririz, çünkü davranışımızı daha önceden belirleyerek ve içeriğin (Text) ana unsurlarını tespit ederiz.

Dilbilgisi; bir kavramı bir nesne ile anlatmak veya birleştirmek istersek, bizler hangi araçlardan yararlanılması gerektiğini bilmek demektir. Buna da bizler dilde sınırlama ve sentezleştirme diyoruz.

Acaba, bu sentezleştirme sessizlik ortamında nasıl olur. Her şey bizlerin insanların dili aktarırken veya konuşurken, bunun nasıl yapıldığını bir şekilde öğrendiklerini ortaya koymaktadır. Yani, bireyler karşı tarafa aktarımlarda kendilerini bir zorunluluk altında hissederler. Bazen, soyut kavramlarla da olsa, konuşan her sözcük bizleri düşünmeye sevk eder. Örneğin, Hürriyet, yaratıcılık ve ruh gibi kavramlar.

Konuşurken ne yapıyoruz konusunda, antik çağda yapılan bir tanım günümüzde hala önemini korumaktadır.

1. Düzen Refere etmek –oturmak-aktarım

Gösterge

2. Düzen Tanımlama

(refere edilen, aktarılan, kanun (kural))

3. Düzen: Sentez

Düzen, dilbilgisi bilgisi olarak tanımlanabilir. İnsanın dünyasında olmak (refere etmek) kişisel ve sosyalleşme (aktarma); Akıl ve nesnel olarak var olma (Oturma): Hürriyet ve yaratıcı gücü (Tanımlama ve kendisiyle olan, ilişkisini düzenler). Çünkü, Wittgenstein'e göre dilbilgisi",... dilin mantığının, felsefeye yansması" olarak adlandırır" (Wittgenstein, 1971, 49).

Ne yapılabilir?

Dilbilgisi insanları değiştirir mi? Sorusuna farklı yanıtlar verilebilir. Dilbilgisinde her bilgi aynı kalitede ve etkileyici bir durum da değildir. Wittgenstein'e göre etki," ... bilgisini nasıl bir düzen içinde kullandığımıza bağlıdır" (Wittgenstein, 1971,s.48). İnsanların kullandıkları dilde her zaman ideal bir kalite aranmıştır ve henüz bu ideale ulaşılmış da değildir. Çünkü, canlı bir organizma olan dil sürekli gelişmekte ve dış etkilerden fazlasıyla etkilenmektedir. Özellikle, bilgisayar çağında yazım kılavuzumuzu yeniden gözden geçirmemiz gerekmektedir.

Humboldt'a göre dilin bir başka özelliği hakları birbirinden ayırıcı özellikler taşımasıdır. Aynı toplum içinde yaşayan insanlar içinde de konuşulduğu anlaşılmalı bir sürü insan vardır. Uzmanlık dilleri geliştikçe bu anlaşılmazlık daha da artmaktadır. Bu demektir ki insanlar halk dilinden uzaklaşmaktadırlar.

Tekrar şu soruyu kendimizi sorarsak; Konuşurken ne yapıyoruz? Dilin yansımaları üzerinde de düşünmek zorunluluğunu doğurmaktadır. Dilbilgisi kurallarını bilerek konuşan bireyler, insanların kendilerini daha iyi anlayacaklarından emin oldukları için ve konuştukları dilin gerekliliğini yerine getirdiklerinden dolayı mutludurlar.

Hepimiz biliyoruz ki, her sözcüğün bir anlamı var ve anlam o sözcükle ilintilidir. Nesne ancak o sözcükle anlam kazanır. Günlük yaşamımızda neyin

hangi adla adlandırıldığı bizi pek ilgilendirmez. Yani, günlük yaşamımızın bir parçası olan nesnelere ve bizler, sanki ayrılmaz bir parçaymışız gibi yaşantılarımızı devam ettiririz. Günlük yaşamın gereği hızlı ve güvenli bir şekilde etki ve tepki gösteririz.

Dilbilgisini gösterilen bir çaba olarak ele alırsak, konuşulan dili de iki türlü değerlendirebiliriz. Bilişsel kullanma stili ve bilişsel kuram stili. Aralarındaki fark nesnelere idrak etme ve idrak şekli ile ayrılır. Bundan karşıtlık, içerik, ayrık ve eylem baskılarıdır.

Gerçek bir dilden teoriye geçmek öğreticiler için, özellikle dilbilgisi anlatımlarında sorunlar ortaya çıkarmasıdır. Özellikle, günlük ifadelerin dilbilgisi ile anlatılmasında ve bu ifadelerin açık ve anlaşılır bir şekilde iletilmesi için öğreticiler, yöntemler geliştirmesi gerekir ki, dilimizi daha iyi anlayabilelim ve en ince ayrıntılarına nüfuz edebilelim.

KAYNAKÇA

- Emile Beneviste: *Probleme der Allgemeinen Sprachwissenschaft*, München 1974.
 Karl Bühler: *Sprachtheorie*, Stuttgart, 1988.
 Wilhelm von Humboldt: *Werke Hrsg. Von A. Leitzmann*. Berlin, 1963.
 Hans J. Heringer: *Grammatik und Stil*. Frankfurt, 1989.
 Şakir Kocabaş: *İfadelerin Gramatik Ayrımı*. İstanbul, 1995.
 Ludwig Wittgenstein: *Philosophische Untersuchungen*. Frankfurt, 1971.